

פרשת שמות

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

- א. משה שב למצרים ומילת אליעזר
- א. השי"ת נגלה למשה בסנה
- ה. הכבדת השעבוד והכאת השוטרים
- ו. שעבוד בני" במצרים
- ח. משה בבית יתרו
- ל. משה הורג את המצרי ובורח
- מ. אהרן ומשה אוספים את הזקנים
- ת. מעשה המיילדות ושכרן
- ש. לידת משה ומעשה בתיה ומרים
- ת. שלושת האותות
- ת. פרעה מסרב לשלוח את בני"
 -
 -

שאלה לשולחן השבת

"ותקה האשה הילד ותניקהו"

כתוב במדרש (דב"ר פרשה י"א אות ט): 'אמר לו, מה כחך, אמר לו אני בן עמרם שיצאתי ממעי אמי מהול, ולא נצרכתי למהלני, ובו ביום שנולדתי מצאתי פתחון פה, והלכתי ברגלי, ודברתי עם אבי ואמי, ואפילו חלב לא ינקתי, וכשהייתי בן שלושה חדשים התנבאתי ואמרתי שעתיד אני לקבל תורה מתוך להבי אש'. ולכאורה מדרש זה נסתר מפסוק מפורש שכתוב בו שאימו של משה היניקה אותו?

מטרת השאלה הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצדוף מקורות, אם ישנם) ובל"נ אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"וישמע אלקים את נאקתם ויזכר אלקים את בריתו את אברהם את יצחק ואת יעקב" יש לפרש מדוע חזרה התורה וכתבה את המילה 'את' בנפרד לכל אחד מהאבות. הגמרא (ב"מ פה:) מספרת שאלהיה הנביא היה מצוי בישיבתו של רבי. ראש חודש אחד, איחר אליהו מלהגיע. שאל אותו רבי יהודה הנשיא: "מדוע אחרת לבוא היום?" אמר לו אליהו: "היום הקמתי את אברהם אבינו, נטלתי את ידיו, הוא התפלל ואז החזרתיו לשכב, אחר כך עשיתי כן ליצחק וכן עשיתי ליעקב, ולכן איחרתי". התפלא רבי: "מדוע לא הקמת את כולם יחד?" השיב אליהו שעשה כן מחשש שיעתירו תפילה לרחמים ויקדימו את זמנו של המשיח. בפרשת כי תשא כתוב לגבי קידוש ידים ורגלים של הכהנים: "ורחצו אהרן ובניו ממנו את ידיהם ואת רגליהם". ורש"י שם כותב שבבת אחת היה מקדש ידיו ורגליו. וביאר בשפתי חכמים שרש"י הבין זאת ממה שכתוב בפסוק 'את' מיותר, והמילה את באה לרבות. לפי כל זה, יש לומר שהפסוק רומז מדוע הקדים הקב"ה את הגאולה ממצרים טרם זמנה, מכיון שזכר את כל האבות יחד. לכן באה הגאולה טרם זמנה הקבוע. (צפנת פענח)

"זילך איש מבית לוי ויקח את בת לוי"

הגמרא (סוטה יב.) כותבת: 'עמרם גדול הדור היה. כיון שגזר פרעה הרשע כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו, אמר: לשוא אנו עמלים?! עמד וגירש את אשתו עמדו כולם וגירשו את נשותיהם. ויש לבאר מדוע לא נחשב לו הדבר לעון, שהרי במסכת ברכות (י.) כתוב: שחזקיהו המלך לא רצה לישא אישה ולקיים מצות פו"ר משום שראה ברוח הקודש שעתידים להוולד לו בנים בלתי הגונים ועל כך אמר לו הנביא שאסור לאדם לעשות חשבונות שמים אלא עליו לקיים את המוטל עליו. אם כן, איך עמרם שהיה גדול הדור עשה חשבונות שמים באומרו 'לשוא אנו עמלים', וביותר קשה שהרי כתוב עליו שהיה אחד מהצדיקים שמתו בעטיו של נחש, דהיינו ללא חטא? ויש לומר: א. לפני מתן תורה עדיין לא היו חייבים בפו"ר וניתן היה לעשות חשבונות שכאלה. ב. בבנים רשעים אין להימנע מפו"ר, אך מותר להימנע מכך אם ברור שהם יושלכו ליאור וימותו שכן אין אדם מצווה להוליד למיתה. ג. אסור לחשב חשבונות כנוצאה מראה ברוח הקודש ולא כאשר השלכת הילדים ליאור הינה מוחשית וכבר יצאה לפועל. ד. הגזירה של בניו של חזקיהו הייתה מאת הקב"ה ואילו השלכת התינוקות ליאור גזירת פרעה. ה. עמרם כבר קיים מצוות פריה ורביה והיו לו כבר בן ובת אהרן ומרים, ובאמת אותם שלמדו ממנו לגרש טרם קיימו פו"ר, יש עליהם טענה. ו. סבר שזו כשני רעבון שיש לפרוש בהן. (חיד"א) (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א לשאלה לשולחן שבת' תשפ"ב)

חוויה משפחתית כל שבת מחדש!

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון: 052-7665775

חדש! ניתן להזמין חוברות של חומש בודד מתוך הספר כמזכרת מאירועים

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילתם. זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה! השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271 ע"ש 'בייז'.

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. הבן הצעיר של משה
- ב. שכרם של המיילדות, הכשרות והצדיקות
- ג. בכורו של משה
- ד. אחד מהעברים הניצים (ע"פ רש"י)
- ה. שם פגש אהרן את משה בשובו ממדין
- ו. המילה הפותחת את פרשתנו
- ז. משה ואהרן אספום, ולבית פרעה הוליכום
- ח. יוכבד ציפתה את התיבה ב _____
- ט. יוכבד ראתה את משה שהוא כי _____
- י. שניים משמותיו של חותן משה
- כ. מקצועו של יתרו, קודם שהכיר את בוראו
- ל. במילים אלו נפרד יתרו ממשו
- מ. המקום אליו ברח משה
- נ. פרעה החמיר את השעבוד בטענה שבנ"י _____
- ס. בער באש ולא אוכל _____
- ע. "וימררו את חייהם ב _____"
- פ. שמה של אחת מהמיילדות
- צ. ציפורה מלה את בנה באמצעות-
- ק. שם נרדף לתבן
- ר. משמותיו של יתרו (וי"א של אביו)
- ש. שמה של אחת מהמיילדות
- ת. חומר נצרך להכנת לבנים

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. החומר ממנו הייתה עשויה התיבה
- ב. שם המקום בו ראה משה את הסנה בוער
- ג. ידו של משה נהיתה מצורעת כ-
- ד. משה היה- (_ פה ולשון)
- ה. " _____ נתחכמה לו"
- ו. משה הסתיר את _____ מפני הסנה
- ז. משה שלח יד כדי _____ בזנב הנחש
- ח. כשאהרן יצא לקראת משה הוא _____ בליבו
- ט. בנ"י הכינו מהתבן _____ ללבנים
- י. משה היה משיבט זה _____
- ך. המצרים העבידו את בנ"י ב _____
- ל. בו משה טמן את המצרי, שהכה את היהודי
- ם. אב ובתו
- ן. "ו _____ את הילדים"
- ס. מערי המסכנות
- ע. מספר בנותיו של יתרו (רש"י)
- ף. יוכבד הניחה את תיבת משה בין ה _____
- ץ. " _____ העם בכל ארץ מצרים לקושש קש לתבן"
- ק. מרים הביאה את יוכבד כדי _____ את משה
- ר. לשם ציווה פרעה להשליך את הזכרים
- ש. מטה משה נהפך ל-
- ת. תיבת משה הייתה מצופה מבחוץ ב-

כתרומו

דבא פרה נדיא דעלייה מינה מקרבא אונקלוס נכנסה לעקריה של רמנו.

"**זתצפנהו" (ב,ב) = "זאטמרתה"**. ההמילה העברית 'טמיר' המתארת דבר מוסתר.

מן המדרש

(המשך המדרש משבוע שעבר אודות רבה בר נחמני שברח מפני המלך) באותה העת, נפלה מחלוקת בישיבה של מעלה בנוגע לדיני הלכות נגעים: אם יש ספק האם הבהרת קדמה לשיעור הלבן (שאז טמא) או שמא השיער קדם לבהרת (ואז טהור), מה דינו? הקב"ה אמר: טהור. וכל הישיבה של מעלה אמרו: טמא. אמרו שם: "מי יבוא לכאן ויכריע בשאלה זו? יבוא רבה בר נחמני ויכריע". שהיה רבה אומר: "אני יחיד בנגעים! אני יחיד באהלות!". שלחו מהשמים את המלאך המוות שיביא את רבה בר נחמני לישיבה של מעלה. אך לא היה יכול מלאך המוות להתקרב אליו מפני שהוא עסק כל הזמן בתורה. לפתע נשבה הרוח וגרמה לרשרוש ענפי העצים. סבר רבה שהרעש הוא של גדוד פרשים שמחפשים אחריו, ואמר: "עדיף למות מאשר ליפול לידי המלכות", וכשפסק מלימודו, ניטלה נשמתו. כשנפטרו, פסק על השאלה בהלכות נגעים שנידונה בישיבה של מעלה: טהור! טהור! יצאת בת קול ואמרה: אשריך רבה בר נחמני שגופך טהור ויצאת נשמתך ב'טהור! נפל פתק מהשמים בפומבדיתא (שם היה רבה ראש הישיבה), והיה כתוב בו: "רבה בר נחמני נתבקש בישיבה של מעלה". יצאו אביו ורבו וכל החכמים שבפומבדיתא להתעסק בקבורתו של רבה, אך לא ידעו היכן נמצא גופו. הלכו לאגמא, שם ראו צפרים העומדות באוויר ועושות צל בכנפיהן, אמרו: "שם הוא!". הספידוהו שלושה ימים ושלושה לילות, ורצו להפסיק, נפל פתק משמים: 'כל הפורש מההספדים יהא בנידוי!'. המשיכו להספיד אותו עד שבעה ימים. עד שנפל פתק: 'לכו לביתכם לשלום!'. באותו יום שנפטר רבה, נשבה רוח סערה והעיפה רוכב גמל ערבי מעבר הזה של נהר פפא עד לעבר השני. אמר: "מדוע הרוח סוערת כל כך?" אמרו לו: "משום שרבה נפטר". אמר רוכב הגמל: "רבונו של עולם! כל העולם שלך ורבה בר נחמני גם הוא שלך. אתה אוהבו והוא אוהבך, אך מדוע אתה מחריב את העולם?!" ומיד שקטה הרוח. (ע"פ ב"מ פו.)

מילה בפרשה

**מעמד לא חשוב במיוחד,
כך פתח ואמר האחד,
המשיך וחשב חיובי,
אדם הגון ואמיתי.**

המונח המבוקש הינו מילה
בת 2 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגיליון הבא

שעשועי דאורייתא

"מתכנת הלבנים"

היכן עוד מוזכרים בתורה לבנים?

מצאו נא בפרשה:

1. עשרה אנשים שלא מוזכרים בשםם אלא בכינוי. (רמז: בפרק ב')
2. מילה בת חמש אותיות שנקראת ישר והפוך.
3. ארבע מילים רצופות שמופיעה בהן האות ע'.
4. את האות ת' המופיעה 3 פעמים ברציפות. (לא באותה מילה)
5. שש מילים רצופות מתפילת שמונה עשרה.
6. את סופי התיבות 'אהרן'.

ושפני טמוני חול

על מי עוד מסופר שילדו ששה במס אחד?

"וימת יוסף וכל אחיו וכל הדור ההוא"

הגמרא (ברכות יח.) מביאה: "כי החיים יודעים שימותו" - אלו צדיקים שבמיתתן נקראו חיים. וניתן למצוא רמז לכך בפסוק זה, שהגימטריא של הפסוק הוא 981, וישנו פסוק אחד בלבד בתורה עם גימטריא כזו: "ואתם הדבקים בד' אלקיכם חיים כלכם היום". דהיינו שהצדיקים כיוסף ודורו, הדבקים בקב"ה, הרי הם כאילו עודם בחיים.

"וימת מלך מצרים"

יש בחז"ל שפירושו, שלא מת ממש אלא נצטרע. שהרי הכתוב מכנהו כאן בשם 'מלך', ואי אפשר לפרש כפשוטו שמת, לפי שבמותו איננו קרוי עוד מלך, ככתוב: "אין שלטון ביום המוות". (הגר"א) עוד, שלא כתוב 'וימלוך מלך חדש', אלא 'ויקם'.

שמיאות מי יבין

לפניכם פסוק מן הפרשה שנפל בו שיבוש, התשכילו להבין מהו?

1. "ויהי בדרך במלון ויפגשוהו ד' ויבקש להמיתו"

2. "ויהי ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האבדים מארץ אשור והנדהים מארץ מצרים והשתחו לז' בהר הקדש בירושלם" (הפטרה)

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: מאיזו חיה מיוחדת האריה? - מחיה הקרויה 'מפגיע' (שבת עז:): וישנם פירושים רבים בעניין. **לסדר את הפרשה** - ותשלח את אמתה. **חידון א' ת'** - אליעזר, בתים, גרשום, דתן, הר האלוקים, ואלה, זקני ישראל, חימר, טוב, יתר יתרו, כהן מדין, לך לשלום, מדין, נרפים, סנה, עבודה קשה, פועה, צור, קש, רעואל, שפרה, תבן. **חידון א' ת' הפוך** - גומא, חורב, שלג, כבד פה וכבד לשון, הבה, פניו, לאחוז, שמח, טיט, לוי, פרך, חול, עמרם מרים, תחין, רעמסס, שבע, סוף, ויפץ, להניק, יאור, נחש, זפת. **שעשועי דאורייתא** - בבניית מגדל בבל. 1. עמרם - איש מבית לוי, יוכבד - בת לוי ו"אם הילד", משה - "ילד", "בן" ו"נער", מרים - "אחותו", ו"העלמה", בתיה - "בת פרעה", השפחה - "אמתה", איש עברי - שהוכה, איש מצרי - שהיכה, דתן ואבירם - "שני אנשים". 2. "משלשם". 3. "בעיני פרעה ובעיני עבדיו". 4. "לתת תבן". 5. "אלקי אברהם אלקי יצחק ואלקי יעקב". 6. "ויירא משה ויאמר אכן". **מילה בפרשה ויחי** - גרם. "בגללו כוכב הוא הרים" - הוא גרם שהשני ירים וגם: כוכב הינו גרם שמימי, "במשקל לא מהכבדים" - יחידת המשקל 'גרם', "במעלה מדרגות מספר" - גרם מדרגות, "מעד ועצם שבר" - עצם = גרם. **טמונות בפרשה** - 1. "והנה ידו מצורעת כשלג" (ד,ו). 2. "הבאשתם את ריחנו" (ה,כא), "שלא יריח אותו צדיק ריח רע" (רש"י ב,ג). 3. "ותצפנהו שלשה ירחים" (ב,ב). 4. "חיות הנה" (א,ט) "ואם בת היא וחי" (א,טז). 5. "ויהי לנחש" (ד,ג). 6. מרור: "וימררו את חייהם" (א,יד). 7. העיר צור - "ותקח ציפורה צור" (ד,כה). 8. "וישב על הבאר" (ב,טו). 9. "למה תכה רעך" (ב,יג). 10. "על החמור" (ד,כ). 11. "לקל האת הראשון והאמינו לקל האת האחרון" (ד,ח). 12. יתר במשולש - "וישב אל יתר חותנו" (ד,יח). 13. "דרך שלושת ימים" (ג,יח). 14. "איש וביתו באו" (א,א). 15. "זיטמנהו בחול" (ב,יב). 16. "של נעליך מעל רגליך" (ג,ה) **טמונות בהפטרה** - 1. "קו לקו" (כח,ג). 2. "למען ילכו וכשלו אחר" (כח,יג). 3. "תנובה" (כז,ו). 4. "ביין שגו" (כח,ז) **שאלה לחנוכה** - שאלנו: כשם שיש חויב מהתורה להדליק בכל יום את המנורה, כך יש חויב להביא מידי יום מנחת חביתין יחד עם קרבן התמיד, ואף לצורך מנחה זו יש צורך בשמן טהור, ומשמע שהנס ארע רק בשמן למנורה ואילו מנחת חביתין התבטלה, ומפני מה זה היה שונה? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. ישנם שמנים שכשרים למחנות ולא למנורה, ומהם הביאו לחביתין. 2. יש דעות שטומאה הותרה בציבור לעניין המזבח ולכן לא חששו לטהרת השמן לחביתין. 3. לא טימאו היוונים מהשמן שהיה לכהן גדול בביתו והביא משם למנחת חביתין. 4. לקחו מהנס אף למנחת חביתין. (אמרי אמת) 5. המזבח לא היה טהור עדיין.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

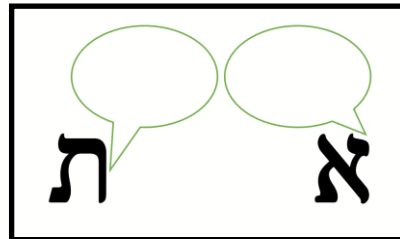
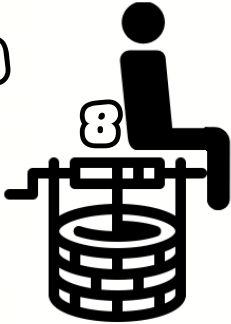
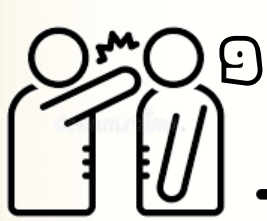
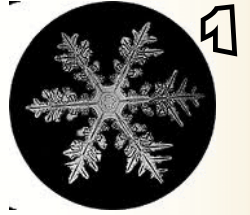
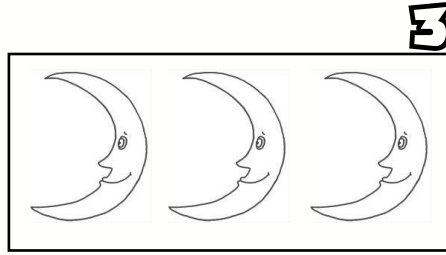
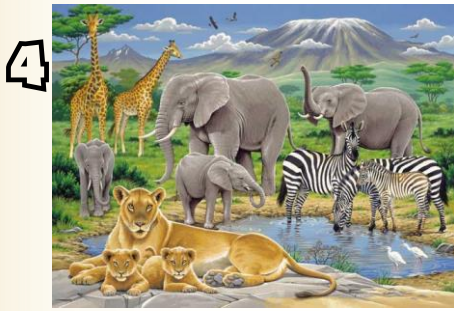
ירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגיל קשה

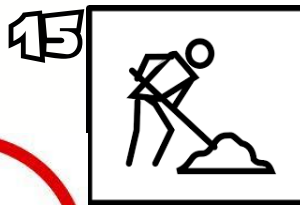
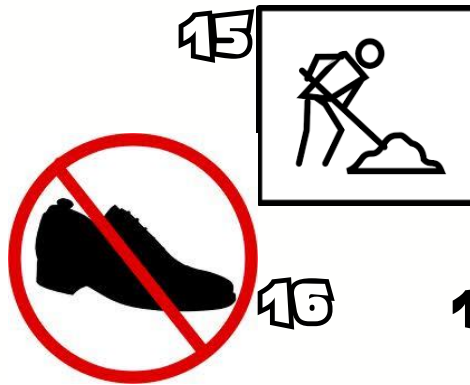

מחשבה טובה

התשובה לטמונה זו
תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
"פחז כמים" (מט,ד)

טמונות בהפטרה

הפטרת שמות "הבאים ישרש יעקב" (ישעיהו כז' ו' - כח' יג' כט' כב'-כג')

